

Sygn. akt IV KK 55/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **K. B.**

skazanego z art. 178a § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 lutego 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 12 listopada 2020 r., sygn. akt IX Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 4 czerwca 2020 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia
z pkt I ppkt 2 o uchyleniu orzeczenia z pkt V wyroku Sądu I
instancji i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

K. B. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia 4 czerwca 2020 r., sygn. akt II K (...), za to, że 24 października 2019 roku w K., znajdując się w stanie nietrzeźwości, prowadził w ruchu lądowym samochód marki F. o numerze rejestracyjnym (...), przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 5 marca 2013 roku w sprawie o sygn. akt II K (...). Czyn ten Sąd zakwalifikował z art. 178a § 4 k.k. i wymierzył oskarżonemu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres próby 2 lat (pkt II), orzekając karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda (pkt III), zobowiązując oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby (pkt IV), na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekając wobec oskarżonego K. B. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio (pkt V), orzekając od oskarżonego K. B. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł. (pkt VI) i zwalniając oskarżonego K. B. od kosztów sądowych.

Orzeczenie to zaskarżył prokurator w zakresie rozstrzygnięcia o karze na niekorzyść oskarżonego, zarzucając rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary i wnosząc o zmianę wyroku poprzez wymierzenie K. B. kary 4 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz obciążenie go kosztami sądowymi.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 12 listopada 2020 r., sygn. akt IX (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że, w związku z przypisaniem oskarżonemu czynu kwalifikowanego z art. 178 a § 4 k.k. (punkt I wyroku Sądu I instancji), na mocy tego przepisu wymierzył K. B. karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Jednocześnie, Sąd odwoławczy uchylił orzeczenia zawarte w punktach II, III, IV i V tego wyroku, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy oraz rozstrzygnął o kosztach.

Od powyższego wyroku z kasacją na niekorzyść skazanego wystąpił Prokurator Generalny, zaskarżając go w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w jego pkt I ppkt 2, uchylającego rozstrzygnięcie z pkt V części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji o orzeczeniu wobec oskarżonego na podstawie art. 42 § 3 k.k.

obligatoryjnego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych dożywotnio. Prokurator Generalny zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k., polegające na bezpodstawnym wyjściu poza granice zarzutu, podniesionego w apelacji prokuratora, wywiedzionej od wyroku Sądu I instancji i w konsekwencji dokonaniu nieuzasadnionej zmiany tego wyroku także poprzez uchylenie rozstrzygnięcia zawartego w pkt. V jego części dyspozytywnej, skutkiem czego doszło, z rażącą obrazą art. 42 § 3 k.k., do braku orzeczenia wobec K. B., skazanego za czyn z art. 178a § 4 k.k., środka karnego w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, którego orzeczenie było w takiej sytuacji obligatoryjne i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna w stopniu oczywistym, co uzasadnia jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Art. 42 § 3 k.k. nakłada na sąd obowiązek orzeczenia dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w sytuacji przypisania sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k., o ile sąd nie stwierdzi, że zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami. Sąd I instancji prawidłowo zastosował ten przepis, w pkt V wyroku orzekając na podstawie art. 42 § 3 k.k. wobec oskarżonego K. B. dożywotnio zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Ów punkt wyroku nie został objęty apelacją wniesioną przez oskarżyciela publicznego na niekorzyść oskarżonego w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Uchylając go, Sąd Okręgowy w K. wyszedł poza granice tej skargi. Motywy tego postąpienia są nieznane, ponieważ wyrok Sądu *ad quem* nie zawiera uzasadnienia.

Ponieważ K. B. prowadził pojazd mechaniczny znajdując się w stanie nietrzeźwości, a w chwili skazania był osobą karaną za przestępstwo podobne, przypisany mu czyn słusznie został zakwalifikowany z art. 178a § 4 k.k. Odstąpienie od wymierzenia mu środka karnego określonego w art. 42 § 3 k.k.

musiałoby być uzasadnione okolicznościami, które nie zostały przez Sąd Okręgowy wskazane. W innym przypadku uchylenie orzeczenia dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów w przedmiotowej sprawie należy uznać za błąd, tym bardziej, że towarzyszyło temu wykroczenie poza granice zaskarżenia.

Dostrzegając istotną wadę zaskarżonego orzeczenia, a jednocześnie jej oczywisty wpływ na treść wyroku, Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu odwoławczego w części dotyczącej uchylenia rozstrzygnięcia z pkt V części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji, przekazując w tym zakresie sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.